

**УКРАЇНСЬКА
АСОЦІАЦІЯ
ПЕДАГОГІВ І
ПСИХОЛОГІВ
ПОЧАТКОВОЇ,
ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ**

**UKRAINIAN
ASSOCIATION OF
TEACHERS AND
PSYCHOLOGISTS OF
PRIMARY,
PRESCHOOL AND
EXTRAORDINARY
EDUCATION**

**ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ ДО СКЛАДАННЯ ІСПИТІВ (ЄДИНОГО
ВСТУПНОГО ІСПИТУ, ЄДИНОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ) ДЛЯ ВСТУПУ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ
МАГІСТРА ТА ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)**

Київ 2025

Розробники програми:

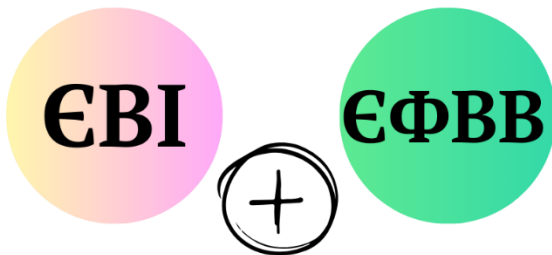
- Олефіренко Т.О.** кандидат педагогічних наук, професор, декан Педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Матвієнко О.В.** доктор педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків, завідувачка кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Митник О.Я.** доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук професор, завідувач кафедри практичної психології педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Кушнірук С.А.** доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Свириденко Д.Б.** доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри ЮНЕСКО з наукової роботи педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Пугач Ю.М.** кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української й іноземних мов та методик викладання в початковій і дошкільній освіті педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Зайчківська І.П.** кандидат філософських наук, доцент, спеціаліст Центру гуманітарної та молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

1. Пояснювальна записка

Пропонуємо майбутнім вступникам у магістратуру та аспірантуру розглянути основні положення [Проекту Порядку прийому](#) до ЗВО у 2025 році та нюанси наступної вступної кампанії, запропоновані МОН України для громадського обговорення, яке завершилось 3 грудня (зауважимо: деякі норми можуть зазнати змін після остаточного затвердження документа).

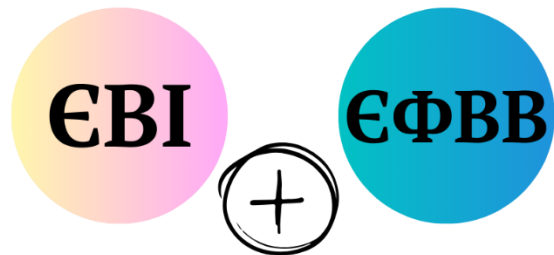
Що потрібно для вступу в 2025 році?

в магістратуру

МОТИВАЦІЙНИЙ
ЛИСТ

в аспірантуру

вступні випробування
в закладі освіти

Вступ у магістратуру у 2025 році заплановано провести за результатами єдиного вступного іспиту (ЄВІ) 2023, 2024 або 2025 року та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)* 2023, 2024 або 2025 року та розгляду мотиваційних листів.

Відповідно до умов вступної кампанії 2025 року, одним із обов'язкових елементів подання документів є мотиваційний лист. Це документ, у якому вступник обґрунтовує своє бажання навчатися за обраною освітньою програмою, висвітлює власні академічні досягнення, професійні та навчальні інтереси, а також пояснює, як здобуття відповідної освіти сприятиме його подальшому професійному розвитку.

Для зручності вступників розроблено методичні рекомендації щодо написання мотиваційного листа, де детально розглядаються його структура, основні вимоги та поради щодо оформлення. Ознайомитися з ними можна за [посиланням](#).

Вступ до аспірантури у 2025 році на денну форму навчання буде здійснюватися винятково за державним замовленням, а для допуску до вступних випробувань у закладі вищої освіти майбутні вступники мають скласти **ЄФВВ** з філософії науки та **ЄВІ** з оцінкою за кожний його компонент **не менше ніж 150 балів**.

Відповідно до Календарного плану організації та проведення у 2025 році вступних випробувань до магістратури, затвердженого [наказом](#) Міністерства освіти і науки України від 12.02.2025 № 201, **вступні випробування проходять у дві сесії:**

- основна: 21 червня — 12 липня;
- додаткова: 29 липня — 18 серпня.

Зазначеним [наказом](#) також передбачено два періоди реєстрації осіб, які бажають узяти участь у ЄФВВ та/або ЄВІ, — основний та додатковий.

Основний етап реєстрації триватиме **із 2 до 23 травня включно**. Реєстрацію здійснюватимуть приймальні комісії закладів вищої освіти. Зареєстровані учасники отримають екзаменаційні листки, у яких буде зазначено дані для здійснення входу на їхні інформаційні сторінки «[Кабінет учасника вступних випробувань до магістратури](#)». У додатковий період (**16–17 червня**) матимуть змогу зареєструватися для проходження ЄФВВ та/або складання ЄВІ ті особи, які не змогли цього зробити під час основного періоду реєстрації.

До 12 червня учасники, зареєстровані на основну сесію вступних випробувань, отримають на своїх інформаційних сторінках запрошення-перепустки, де буде зазначено дату, час і місце проведення тестування, а до **26 липня** – учасники додаткової сесії.

Інформацію про результати основної сесії за шкалою 100–200 балів буде розміщено на інформаційних сторінках учасників до **18 липня**, додаткової – до **22 серпня**.

Програма містить шість блоків, за якими здійснюється підготовка вступників, засвоєння яких дає можливість у доступній формі актуалізувати знання з відповідних напрямків. Вона включає практичні рекомендації щодо проходження:

ЄВІ (Єдиний вступний іспит), що складатиметься з двох частин:

- тест з іноземної мови ([Програми ЄВІ з іноземних мов](#));
- тест загальної навчальної компетентності ([Програма ТЗНК на сайті УЦОЯО](#)).

ЄФВВ (Єдине фахове вступне випробування) передбачатиме складання предметного тесту відповідно до [чинних програм](#).

Перелік предметних тестів єдиного вступного фахового випробування (ЄФВВ) для вступу для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 (Витяг з Додатку 8 [Проекту Порядку прийому](#) до ЗВО у 2025 р.):

Шифр	Галузь знань	Код	Назва спеціальності	Єдине фахове вступне випробування
1	2	3	4	5
А	Освіта	Усі спеціальності:		один з предметних тестів на вибір вступника*
		A1	Освітні науки	
		A2	Дошкільна освіта	
		A3	Початкова освіта	
		A4	Середня освіта (за предметними спеціальностями)	
		A5	Професійна освіта (за спеціалізаціями)	
		A6	Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)	
		A7	Фізична культура і спорт	
В	Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Усі спеціальності, крім В11		предметний тест з історії мистецтва
		В11	Філологія (за спеціалізаціями)	предметний тест з мовознавства
С	Соціальні науки,	С1	Економіка	предметний тест з економіки та

	журналістика та інформація			міжнародної економіки
		C2	Політологія	предметний тест з політології та міжнародних відносин
		C3	Міжнародні відносини	предметний тест з політології та міжнародних відносин
		C4	Психологія	предметний тест з психології та соціології (проводяться курси) або предметний тест з педагогіки та психології (проводяться курси) <i>(на вибір вступника)</i>
		C5	Соціологія	предметний тест з психології та соціології (проводяться курси)
		C6	Географія та регіональні студії	один з предметних тестів на вибір вступника*
		C7	Журналістика	один з предметних тестів на вибір вступника*
D	Бізнес, адміністрування та право	D1	Облік і оподаткування	предметний тест з обліку та фінансів
		D2	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	предметний тест з обліку та фінансів
		D3	Менеджмент	предметний тест з управління та адміністрування
		D4	Публічне управління та адміністрування	один з предметних тестів на вибір вступника *

		D5	Маркетинг	предметний тест з управління та адміністрування
		D7	Торгівля	предметний тест з управління та адміністрування
		D8	Право	предметний тест з права та міжнародного права
		D9	Міжнародне право	предметний тест з права та міжнародного права
F	Інформаційні технології	Усі спеціальності		предметний тест з інформаційних технологій
I	Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	I9	Громадське здоров'я	один з предметних тестів на вибір вступника*
		I10	Соціальна робота та консультування	один з предметних тестів на вибір вступника*
		I11	Дитячі та молодіжні служби	один з предметних тестів на вибір вступника*
J	Транспорт та послуги	J2	Готельно-ресторанна справа та кейтеринг	один з предметних тестів на вибір вступника*
		J3	Туризм та рекреація	один з предметних тестів на вибір вступника
		J4	Охорона праці	один з предметних тестів на вибір вступника
K	Безпека та оборона	K8	Пожежна безпека	один з предметних тестів на вибір вступника
		K10	Цивільна безпека	один з предметних тестів на вибір вступника

****Перелік предметних тестів на вибір вступника:***

- ***предметний тест з педагогіки та психології (проводяться курси);***
- ***предметний тест з психології та соціології (проводяться курси);***
- предметний тест з історії мистецтва;
- предметний тест з мовознавства;
- предметний тест з економіки та міжнародної економіки;
- предметний тест з політології та міжнародних відносин;
- предметний тест з обліку та фінансів;
- предметний тест з управління та адміністрування;
- предметний тест з права та міжнародного права;
- предметний тест з інформаційних технологій.

У таблиці зазначено широкий вибір предметних тестів («один з предметних тестів на вибір вступника»). Наша програма підготовчих курсів охоплює підготовку саме до **предметного тесту з педагогіки та психології**, а також **предметного тесту з психології та соціології**, що допоможе вам якісно підготуватися до вступу.

Позначено спеціальності, вступ на які може відбуватися, зокрема, за результатами **предметного тесту з педагогіки та психології та/або психології та соціології**.

Програма складається з **6 блоків**:

- ✓ **Загальна навчальна компетентність** – 6 годин.
- ✓ **Іноземна (англійська) мова** – 26 годин.
- ✓ **Педагогіка** – 22 години.
- ✓ **Психологія** – 22 години.
- ✓ **Соціологія** – 22 години.
- ✓ **Методологія наукових досліджень** – 22 години.

Орієнтовний тематичний план

№ з/п	Назви тем	Кількість год	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Блок 1. «Загальна навчальна компетентність»					
1.	Тема 1. Форми думки. Твердження. Судження	3	2	-	1
2.	Тема 2. Завдання з логічним навантаженням.	3	2	-	1
Усього за блок 1		6	4	-	2
Блок 2. «Іноземна (англійська) мова»					
1.	Тема 1. Особливості роботи з автентичними текстами англійською мовою.	10	2	6	2
2.	Тема 2. Лексичні особливості сучасної англійської мови.	8	-	6	2
3.	Тема 3. Граматичні особливості сучасної англійської мови.	8	-	6	2
Усього за блок 2		26	2	18	6
Блок 3. «Педагогіка»					
Модуль 1. Загальні основи педагогіки. Генеза й еволюція української і світової педагогіки/освіти					
4.	Тема 1.1. Педагогіка у структурі сучасних наук.	2	1	-	1
5.	Тема 1.2. Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості	2	1	-	1
6.	Тема 1.3. Методи дослідження у педагогіці.	1	1	-	-
7.	Тема 1.4. Педагогічна та психологічна думка XVII – початок XX ст.	2	2	-	-

8.	Тема 1.5. Педагогічна та психологічна думка XX - початку XXI ст.	2	2	-	-
Модуль 2. Освіта, навчання, виховання та розвиток особистості в науково-теоретичному і практичному вимірах					
9.	Тема 2.1. Дидактика – теорія освіти і навчання. Процес навчання: сутність, зміст, функції.	1	1	-	-
10.	Тема 2.2. Зміст освіти в сучасній школі	1	1	-	-
11.	Тема 2.3. Методи і засоби навчання. Контроль навчання.	2	2	-	-
12.	Тема 2 .4. Види і організаційні форми навчання. Урок як основна форма організації навчання. Позаурочні форми навчання.	2	2	-	-
13.	Тема 2.5. Педагогічні технології. Педагогіка партнерства	2	2	-	-
14.	Тема 2.6. Сутність, зміст і структура процесу виховання, його мета і завдання.	2	1	-	1
15.	Тема 2.7. Методи виховання	2	1	-	1
16.	Тема 2.8. Форми організації процесу виховання. Учніське самоврядування.	1	1	-	-
Усього за блок 3		22	18	-	4

Блок 4. «Психологія»					
1.	Тема 1. Загальна, вікова та педагогічна психологія.	5	2	1	2
2.	Тема 2. Історія психології.	5	2	1	2
3.	Тема 3. Психологія особистості	6	2	1	3
4.	Тема 4. Експериментальна та соціальна психологія	6	2	1	3
Усього за блок 4		22	8	4	10
Блок 5. «Соціологія»					
1.	Тема 1. Соціологія у структурі сучасних наук.	2	1	-	1
2.	Тема 2. Основні категорії соціології.	2	1	-	1
3.	Тема 3. Соціологічна думка XIX ст.	2	1	-	1
4.	Тема 4. Соціологічна думка кінця XIX – початку XX ст.	2	1	-	1
5.	Тема 5. Соціологічна думка другої половини XX – початку XXI ст.	1	1	-	-
6.	Тема 6. Планування та забезпечення якості дослідження.	2	1	-	1
7.	Тема 7. Методи збору інформації.	2	1	-	1
8.	Тема 8. Методи аналізу емпіричних даних.	1	1	-	-
9.	Тема 9. Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин.	2	1	-	1
10.	Тема 10. Особистість у життєвому професійному просторі.	2	1	-	1

11.	Тема 11. Група як структурний елемент суспільства.	2	1	-	1
12.	Тема 12. Соціальні та психологічні характеристики та форма організації суспільних процесів.	2	1	-	1
Усього за блок 5		22	12	-	10
Блок 6. «Методологія наукових досліджень»					
1.	Тема 1. Наука як суспільне явище	2	2	-	-
2.	Тема 2. Проблема наукового пізнання	2	2	-	-
3.	Тема 3. Методологія і методи наукових досліджень	4	2	-	2
4.	Тема 4. Теоретична основа реалізації наукових досліджень	4	1	-	3
5.	Тема 5. Етапи науково-дослідної роботи, методологічний інструментарій наукового дослідження	4	1	-	3
6.	Тема 6. Робота з джерелами, оприлюднення результатів наукових досліджень	4	2	-	2
7.	Тема 7. Ціннісні засади сучасної науки	2	2	-	-
Усього за блок 6		22	12	-	10
Всього		120	56	22	42

Зміст курсів

Блок 1. «Загальна навчальна компетентність»

Тема 1. Форми думки. Твердження. Судження (2 год)

Суть логічного судження. Істинні і хибні судження. Перебудова істинного судження на хибне і навпаки. Види суджень. Твердження. Відмінність твердження від судження. Слова узагальнюючого характеру на початку тверджень та суджень. Побудова суджень однакових за змістом, побудова заперечення.

Просте судження та його структура. Складне судження із сполучниками "і", "або", "якщо...то". Їх істинність та хибність. Слова "необхідно", "достатньо". Побудова суджень із словами "необхідно", "достатньо".

Тема 2. Завдання з логічним навантаженням (2 год)

Задачі, в яких зв'язок між предметами передано за допомогою відношень „більше”, „менше”. Задачі на планування найгіршого варіанта про предмети, які не мають пари та про предмети, які мають пару (рукавички, шкарпетки).

Прості комбінаторні задачі з використанням правила суми та правила добутку. Задачі на знаходження ймовірності події.

Координатна площина. Знаходження необхідних даних на графіках, діаграмах.

Блок 2. «Іноземна (англійська) мова»

Тема 1. Особливості роботи з автентичними текстами англійською мовою (10 год).

Використання різних стратегій у читанні: з розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчальне читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання). Автентичні тексти з друкованих періодичних видань, інтернет-видань, інформаційно-довідкових і рекламних буклетів, художньої літератури. Тексти для ознайомлювального читання, тексти для вивчального та вибіркового читання.

Тема 2. Лексичні особливості сучасної англійської мови (8 год).

Особистісна сфера (Повсякденне життя і його проблеми. Сім'я. Родинні стосунки. Характер людини. Помешкання. Режим дня. Здоровий спосіб життя. Дружба, любов. Стосунки з однолітками, у колективі. Світ захоплень. Дозвілля, відпочинок. Особистісні пріоритети. Плани на майбутнє, вибір професії.)

Публічна сфера (Погода. Природа. Навколишнє середовище. Життя в країні, мову якої вивчають. Подорожі, екскурсії. Культура й мистецтво в Україні та в країні, мову якої вивчають. Спорт в Україні та в країні, мову якої вивчають. Література в Україні та в країні, мову якої вивчають. Засоби масової інформації.

Молодь і сучасний світ. Людина і довкілля. Одяг. Покупки. Харчування. Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки. Україна у світовій спільноті. Свята, пам'ятні дати, події в Україні та в країні, мову якої вивчають. Традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають. Видатні діячі історії та культури України та країни, мову якої вивчають. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України та країни, мову якої вивчають. Музеї, виставки. Живопис, музика. Кіно, телебачення, театр. Обов'язки та права людини. Міжнародні організації, міжнародний рух.)

Освітня сфера (Освіта, навчання, виховання. Студентське життя. Система освіти в Україні та в країні, мову якої вивчають. Робота і професія. Іноземні мови в житті людини).

Тема 3. Граматичні особливості сучасної англійської мови (8 год).

Іменник (Граматичні категорії (однина та множина, присвійний відмінок). Іменникові словосполучення. Лексичні класи іменників (власні та загальні назви: конкретні, абстрактні іменники, речовини, збірні поняття).

Артикль (Означений і неозначений. Нульовий артикль).

Прикметник (Розряди прикметників. Ступені порівняння прикметників).

Числівник (Кількісні, порядкові та дробові числівники).

Займенник (Розряди займенників).

Дієслово (Правильні та неправильні дієслова. Спосіб дієслова. Часо-видові форми. Модальні дієслова. Дієслівні форми (інфінітив, герундій, дієприкметник). Конструкції з дієслівними формами (складний додаток, складний підмет, складний присудок)).

Прислівник (Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників).

Прийменник (Типи прийменників).

Сполучники (Види сполучників).

Речення (Прості речення. Складні речення. Безособові речення. Умовні речення (0, I, II, III типів)).

Пряма й непряма мова.

Словотвір.

Блок 3. «Педагогіка»

Модуль 1. Загальні основи педагогіки. Генеза й еволюція української і світової педагогіки/освіти

Тема 1.1. Педагогіка у структурі сучасних наук.

Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток. Структура та основні галузі

педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Тема 1.2. Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості.

Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості. Співвідношення понять «людина», «особа», «індивід», «особистість» та «індивідуальність». Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу. Закономірності та принципи навчання, виховання як основних механізмів соціалізації та розвитку особистості учня. Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: Інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

Тема 1.3. Методи дослідження у педагогіці.

Наукові дослідження: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет. Програма дослідження: структура документу, основні пункти, етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування. Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення. Поняття «тестування». Види тестів. Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, он-лайн, експертні, індивідуальні, групові). Експертні опитування. Соціометрія. Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз. Описова статистика. Якісний та кількісний аналіз даних. Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.

Тема 1.4. Педагогічна думка XVII – початок XX ст.

Педагогічна теорія Я.-А. Коменського. Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди. Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича. «Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтесорі. М. Грушевський про українську мову й українську школу. Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського. Полікультурність – головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова

Тема 1.5. Педагогічна думка XX - початку XXI ст.

Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів. Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського. С. Френе: школа успіху і радості. Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер). Концепція

соціально-особистісного виховання А. Макаренка. Виховний ідеал Г. Ващенко. Система української освіти: принципи, види, рівні освіти, типи закладів освіти (згідно із Законом України «Про освіту» (чинна редакція)).

Модуль 2. Освіта, навчання, виховання та розвиток особистості в науково-теоретичному і практичному вимірах

Тема 2.1. Дидактика – теорія освіти і навчання. Процес навчання: сутність, зміст, функції.

Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно-орієнтована, компетентнісна, рефлексивна). Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна), структурні елементи навчання. Закономірності та суперечності процесу навчання. Поняття про принципи навчання та їх характеристика

Тема 2.2. Зміст освіти в сучасній школі.

Зміст освіти в сучасній школі: сутність та основні поняття. Знання, уміння, навички, компетентності. Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання – осмислення – розуміння – узагальнення – закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань.

Тема 2.3. Методи і засоби навчання. Контроль навчання.

Методи навчання. Їх характеристика та класифікації за: джерелом інформації; характером пізнавальної діяльності; логікою пізнання. Загальні вимоги до вибору методів навчання. Засоби навчання: класифікація та характеристика. Технічні засоби навчання (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, мультимедійні, інформаційно-комунікаційні). Поняття про контроль навчання, його функції. Види, форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання

Тема 2.4. Види і організаційні форми навчання. Урок як основна форма організації навчання. Позаурочні форми навчання.

Види навчання (пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове). Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна. Типи і структура уроків за дидактичною метою. Підготовка вчителя до уроку. Активні (соціально-психологічні) форми організації навчального процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості. Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії, предметні гуртки, додаткові групові, індивідуальні заняття, домашня навчальна робота учня.

Тема 2.5. Педагогічні технології. Педагогіка партнерства.

Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні). Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії.

Тема 2.6. Сутність, зміст і структура процесу виховання, його мета і завдання.

Поняття виховного впливу та взаємовпливу. Закономірності і принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання. Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання. Основні напрями національного виховання (моральне, громадянсько-патріотичне, розумове, естетичне, фізичне, трудове, екологічне, статево-гендерне, правове, економічне).

Тема 2.7. Методи виховання.

Групи методів: формування свідомості особистості; організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання поведінки і діяльності; контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні. Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів. Концепції виховання й самовиховання

Тема 2.8. Форми організації процесу виховання. Учніське самоврядування.

Позаурочна, позакласна та позашкільна виховна робота. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи. Виховна взаємодія «вчитель-учень». Партнерство школи і сім'ї у вихованні учнів. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Форми і методи роботи школи з батьками учнів. Учніське самоврядування, його види. Органи учнівського самоврядування. Демократичне управління і лідерство в учнівському самоврядуванні. Формальні та неформальні групи учнів.

Блок 4. «Психологія»

Тема 1. Загальна, вікова та педагогічна психологія (6 год)

Визначення психології як науки. Зміна і розширення предмета психології з давніх часів до наших днів, доповнення її теоріями і методами інших наук. Приклади явищ, які вивчає сучасна психологія, доступність і складність їх наукового пізнання. Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології. Будова і діяльність нервової системи. Рефлекторна діяльність мозку. Аналіз і синтез подразників, будова аналізаторів. Нервові процеси в корі великих півкуль головного мозку. Основні закономірності вищої нервової діяльності. Системність нервових процесів. Діяльність лівої і правої півкуль головного мозку. Розуміння психіки різними

науковими теоріями. Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ. Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

Предмет вікової психології. Теоретичні та практичні завдання вікової психології. Вікова періодизація психічного розвитку особистості (за Е. Еріксоном). Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості та їх урахування в освітньому процесі. Закономірності психічного розвитку. Поняття про сенситивні періоди розвитку. Діяльність як фактор психічного розвитку індивіда і формування особистості. Психічна активність дитини як необхідна умова її розвитку. Теорії психічного розвитку. Біогенетичні концепції психічного розвитку. Концепції рекапітуляції (Ст.Холл). Онтогенез як швидке повторення філогенезу. Гра, як вправи для втрати рудиментарних функцій. Перша спроба встановити зв'язок між історичним та індивідуальним розвитком. Нормативний підхід до дослідження психічного розвитку.

Зміст, структура та основні завдання педагогічної психології. Психологія навчання й виховання. Психологічні вимоги до професійної діяльності та особистості педагога.

Тема 2. Історія психології (4 год)

Психоаналітична теорія З. Фрейда. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Етапи психосексуального розвитку особистості. Механізми психологічного захисту особистості. Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості. Аналітична психологія К.-Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого. Неофройдизм (Е. Фромм, В. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та небіхевіоризм (А. Бандура). Дж. Морено: соціометрична революція, психодрама. Неофройдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та небіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, 1,5-2, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже. Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже.

Психологічна думка XVII - початок XX ст. Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича. О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості. Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вундт. Г. Еббінгауз: закони пам'яті. Крива забування Г. Еббінгауза. Полікультурність - головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова. Психологічна думка XX - початку XXI ст. Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея. Г. Костюк про начально-виховний процес та психічний розвиток учнів. С. Френе: школа успіху і радості. Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер). Концепція соціально-особистісного виховання А. Макаренка.

Теорія вчинку В. Роменця. Виховний ідеал Г. Ващенко.

Тема 3. Психологія особистості (6 год)

Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність». Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності. Гра, навчання, праця як види діяльності. Діяльність учня в освітньому процесі та її види. Сутність та характеристика навчальної діяльності школяра. Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

Особистість у життєвому та професійному просторі. Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості. Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

Тема 4. Експериментальна та соціальна психологія (6 год)

Планування та забезпечення якості дослідження. Наукові дослідження з психологією: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет. Програма дослідження: структура, вимоги до її 0,5-1,5 складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування. Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність. Методи збирання інформації Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення. Поняття «тестування». Види тестів: проєктивні тести, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування. Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, он-лайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до формулювання питань. Інтерв'ювання. Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування. Соціометрія: процедура застосування інструментарію (анкета, шкали). Та Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз. Методи аналізу емпіричних даних Вимірювання: визначення, види, рівні. Описова статистика. Кількісний та

якісний аналіз даних, Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.

Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Спілкування як соціально-психологічний феномен. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Лідерство. Стили керівництва. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі. Стили поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування). Профілактика (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) конфліктів. Медіація як форма врегулювання конфлікту. Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг, Ейджизм. Рівні девіантної поведінки. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

Блок 5. «Соціологія»

Тема 1. Соціологія у структурі сучасних наук (2 год.)

Об'єкт, предмет соціології. Суспільство як об'єкт соціології. Соціальна взаємодія як предмет соціології. Функції соціології: теоретико-пізнавальна, інформаційна, практично-політична.

Трансформація уявлень про предмет соціології: від вивчення суспільства в людині до дослідження людини в суспільстві. Рівні соціологічного знання: загальносоціологічні теорії (макросоціологія та мікросоціологія), спеціальні та галузеві соціологічні теорії.

Тема 2. Основні категорії соціології (2 год.)

Співвідношення понять «соціальне» та «суспільне». Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність». Біологічні передумови, соціальні умови та чинники психічного розвитку особистості.

Мотиви, потреби, спрямованість особистості. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії». Самоактуалізація та самореалізація особистості.

Тема 3. Соціологічна думка XIX ст. (2 год.)

Позитивізм Огюста Конта. Концепція співвідношення суспільства та індивіда. Психологія натовпу Гюстава Лебона. Класифікація натовпів,

характеристики натовпу.

Теорія наслідування Габріеля Тарда. Пояснення соціальної поведінки. Органіцизм та еволюціонізм у теорії Герберта Спенсера.

Тема 4. Соціологічна думка кінця XIX – початку XX ст. (2 год.)

Психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда. Соціологічні аспекти психоаналізу. Розуміюча соціологія Макса Вебера. Теорія соціальної дії. Типи соціальної дії.

Еміль Дюркгейм про суспільні норми та цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних та патологічних явищ. Типи самогубств. Теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето. Теорія еліт. Циркуляція еліт як елемент підтримки соціальної рівноваги.

Тема 5. Соціологічна думка другої половини XX – початку XXI ст. (1 год.)

Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: поняття життєвого світу та повсякденності.

Тема 6. Планування та забезпечення якості дослідження (2 год.)

Наукові дослідження та їх різновиди. Програма дослідження. Гіпотези дослідження.

Вибірковий метод. Якість інформації. Забезпечення надійності інформації.

Тема 7. Методи збору інформації (2 год.)

Спостереження. Експеримент. Методи опитування. Анкета. Анкетування. Формулювання питань і відповідей в анкеті. Інтерв'ювання.

Експертні опитування. Види і процедури експертного опитування. Соціометрія. Аналіз документів. Контент-аналіз.

Тема 8. Методи аналізу емпіричних даних (1 год.)

Вимірювання за С. Стівенсом. Описова статистика. Аналіз статистичного зв'язку між двома змінними. Методи перевірки статичних гіпотез.

Тема 9. Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин (2 год.)

Соціалізація особистості. Суб'єкти та агенти соціалізації. Поняття ресоціалізації. Девіантна поведінка особистості. Поняття та типи девіації. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки.

Соціальні статуси. Соціальні ролі. Структура ролі за В. Ядовим. Маргінальність соціальних ролей.

Тема 10. Особистість у життєвому професійному просторі (2 год.)

Спілкування та соціально-психологічний феномен. Соціальні комунікації. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів.

Соціальна організація як формальна група. Управління. Управлінська діяльність. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства. Стили керівництва. Корпоративна культура.

Тема 11. Група як структурний елемент суспільства (2 год.)

Поняття та основні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп. Поняття великої соціальної групи. Натовп як велика стихійна група. Етнічні групи. Поняття етнічної ідентичності та свідомості.

Поняття малої групи. Класифікація малих соціальних груп. Соціально-психологічний клімат групи. Конформізм. Згуртованість.

Тема 12. Соціальні та психологічні характеристики та форма організації суспільних процесів (2 год.)

Суспільна свідомість. Масова свідомість. Механізм соціально-психологічного впливу.

Поняття соціального інституту. Соціальна стратифікація та соціальні нерівності. Соціальна мобільність.

Блок 6. «Методологія наукових досліджень»

Тема 1. «Наука як суспільне явище» (2 год)

Виникнення та еволюція науки. Наука як особлива форма людської діяльності. Основна мета науки. Цілі сталого розвитку та роль наукових досліджень у їх реалізації. Фундаментальна наука і науковий світогляд у перспективі XXI сторіччя. Сучасні тренди глобалізації, цифровізації, екологізації в науці. Виклики Індустрії 4.0. Наукова комунікація у XXI ст.

Тема 2. «Проблема наукового пізнання» (2 год.)

Сутність пізнання, його основні ознаки та характеристики. Структура наукового пізнання: види, рівні, форми. Знання та їх класифікація. Особливості наукового знання. Теорія пізнання – гносеологія: предмет, об'єкт, суб'єкт наукового пізнання. Епістемологія та гносеологія науки: порівняльний аналіз.

Тема 3. «Методологія і методи наукових досліджень» (4 год.)

Сутність понять «метод», «методика», «методологія». Вибір теми наукового дослідження. Категоріальний апарат дослідження. Рівні методології і принципи її реалізації: фундаментальна; загальнонаукова; конкретно-наукова; методика і техніка дослідження. Загальні методи наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Кількісні та якісні методи досліджень. Життєвий цикл дослідження та управлінські навички для його реалізації. Структура наукового напрямку дослідження. Методологічні засади системного підходу та системного аналізу. Методологія синергетичного підходу. Система наукових знань (наукова ідея, теорія, гіпотеза, поняття, наукові методи).

Тема 4. «Теоретична основа реалізації наукових досліджень» (4 год.)

Теоретичні та методичні принципи науки. Поняття наукового напрямку та наукової школи. Наукова діяльність. Етапи отримання наукової продукції.

Внесок українських вчених у науку. Наукова теорія, методологія. Функції наукової теорії. Організація наукового дослідження в Україні. Державна політика України з наукової та науково-технічної діяльності. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки в Україні. Державне регулювання і управління розвитком науки в Україні.

Тема 5. «Етапи науково-дослідної роботи, методологічний інструментарій наукового дослідження» (4 год)

Загальна схема наукового дослідження. Планування та організація наукового дослідження. Етапи вибору теми наукового дослідження. Вибір напрямів дослідження з огляду на його мету. Класифікація наукових досліджень. Етапи проведення наукового дослідження. Оформлення результатів дослідження та їх впровадження в практику. Мотивація наукової діяльності, наукове мислення та наукова свідомість, інструменти розвитку критичного мислення. Поняття, зміст та функції методології. Класифікація методів дослідження. Організація та проведення теоретичних та експериментальних досліджень. Інтерпретація результатів дослідження.

Тема 6. «Робота з джерелами, оприлюднення результатів наукових досліджень» (4 год.)

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукового дослідження. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи: інформаційні ресурси, види, джерела інформації та режим доступу до неї. Процес збору та обробки інформації, її бібліографічний опис. Загальні вимоги до наукового тексту та його особливості. Аргументація у науковому тексті. Типові порушення мовних норм у науковому тексті. Публікація результатів наукового дослідження та її види, критерії оцінки їх ефективності, популяризація. Ідеологія відкритого доступу до знань та онлайн-інструменти відкритого доступу. Стили оформлення літератури. Нормативно-правове забезпечення здійснення та оформлення результатів наукового дослідження.

Тема 7. «Ціннісні засади сучасної науки» (2 год.)

Етика науки та науковця. Основні етичні кодекси вчених. Етичні принципи здійснення наукового дослідження. Практичне використання етичних принципів у науковій діяльності студентів. Європейська та вітчизняна нормативно-правова база, яка регулює етику наукового дослідження. Моральна відповідальність вченого і винахідника. Моральні обмеження науки. Морально-етичні аспекти сучасних проблем і можливі шляхи їх вирішення. Проблема плагіату та програмні інструменти перевірки наявності текстових запозичень в науковому тексті.

Рекомендована література

Блок 1. «Загальна навчальна компетентність»

Основна література

1. Гладунский В.Н. Логіка: Для студентів економічних спеціальностей. Навчальний посібник. Львів: Афіша, 2002. 358с.
2. Логіка. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Фенікс, 2015. 256 с.
3. Митник О.Я. Логіка, 5 клас. Експериментальний навчальний посібник. К.: Початкова школа, 2006. 72 с.
4. Орендарчук Г.О. Логіка: Навчальний посібник для студентів економічних та юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видання друге, перероблене і доповнене. Тернопіль: Астон, 2008. 272 с.
5. Тофтул М.Г. Логіка. К., 1999. 336 с.

Блок 2. «Іноземна (англійська) мова»

Основна література

1. Exam Trainer: Посібник з підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) з англійської мови / Мартинюк А. П., Набокова І. Ю., Сverdlova I. O., Юрченко А. А. Dinternal-Book, 2017. 83 с.
2. Focus on Exams: B1+ / Michalowski B., Petrechko M., Mckean S., Kirby K. Pearson Education Limited, 2019. 35 p.
3. Focus on Exams: B2 / Michalowski B., Petrechko M., Mckean S., Kirby K. Pearson Education Limited, 2019. 35 p.
4. Mitchell H. Q., Malkogianni M. Grammar & Vocabulary Practice: Upper-Intermediate B 2. MM Publications, 2012. 168 p.
5. Moutsou E. Use of English B2 for all exams. Student's Book. MM Publications, 2019. 184 p.
6. Weale H., Yurchenko A. Oxford Exam Trainer B2. Oxford University Press. 2019. 185 p.
7. Weale H., Yurchenko A., Redchenko T. Oxford Exam Trainer B1. Oxford University Press. 2018. 207 p.
8. Посібник для підготовки до ЄВІ з англійської мови до магістратури / Лисицька О. П. та ін.; за заг. ред. В. П. Сімонок. Харків: Право, 2021. 236 с.

Допоміжна література

1. Exam Choices. School leaving exam preparation. Reading and Vocabulary. Pearson Central Europe Sp. z. o. o., 2014. 30 p.
2. Longman Dictionary of Contemporary English: 6th edition. Pearson Education Limited, 2015. 2224 p.

3. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners: new edition. Macmillan, 2012.

4. McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use: Upper-Intermediate. Cambridge University Press, 2017. 280 p.

5. Олександренко Т. В. Кравчина К. В. Англійська мова : тестові завдання до вступних іспитів за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр” = English : Practical Tests for Applicants of Master's Degree. Хмельницький: ХНУ, 2017. 144 с.

Блок 3. «Педагогіка»

Основна література

1. Андрущенко В.П. Феномен освіти: У 5-ти кн. Кн. 3. Екзистенційний простір освіти: монографія. Суми: Університетська книга, 2020. 500 с.

2. Бондар В.І. Дидактика. Київ: Либідь, 2005. 264 с.

3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навчальний посібник. Київ: Знання, 2008. 566 с.

4. Виховання у цілісному педагогічному процесі: Навчально-методичний комплекс / Укладачі Л.П.Вовк та ін. Київ: «МП Леся», 2008. 376 с.

5. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. К., «Освіта України», «КНТ», 2008. 528 с.

6. Інноваційні авторські освітньо-виховні системи: досвід учителів України: науково-методичний посібник / наук. обґрунтування, заг. ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. 353 с.

7. Кушнірук С.А. Педагогіка. Курс лекцій.: Навч. посібник. Київ: НПУ, 2011. 472 с.

8. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи: Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 632 с.

9. Марушкевич А.А. Основи педагогіки: Навчальний посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2007. 123 с.

10. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. *Інформаційно-аналітичний збірник*. Київ: МОН, 2023. 64 с.

11. Нова українська школа у базовій середній освіті: впевнені кроки Запорізької області: науково-методичний посібник. Відп. ред. Т.Є. Гура. КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Запоріжжя : ЗОІППО, 2022. 303 с.

12. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. Київ: «Видавничий дім Плеяди», 2017. 206 с.

Допоміжна література

1. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. Київ, 2006. 418 с.

2. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти:

навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 440 с.

3. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. Київ, 2008. 349 с.

Блок 4. «Психологія»

Основна

1. Бочелюк В.Й. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 248 с.

2. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.

3. Варій М.Й. Загальна психологія.: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] 3-тє вид. Київ: Цент учбової літератури, 2009. 1007 с.

4. Видра О. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 112 с.

5. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. В. Скрипченко та ін. 5-тє вид. Київ: Каравела, 2017. 400 с.

6. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2005. 400 с.

7. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація. Навчальний посібник. «Академія», 2006. 256 с.

8. Галян О.І., Галян І.М. Експериментальна психологія : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 400с.

9. Жуков С., Жукова Т. Історія психології: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2009. 228 с.

10. Загальна психологія: підручник для студ. вищ. навч. закладів /О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук [та ін.]. Київ: Каравела, 2019. 464 с.

11. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К., 2006. 400 с.

12. Корольчук М., Криворучко П. Історія психології: Навчальний посібник. – Київ: Ніка- Центр, 2004. 248 с.

13. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2008. 688 с.

14. Основи психології: Підручник /за заг. Ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. вид. 5-тє, стереотипне. – К.: Либідь, 2005. 632 с.

15. Основи соціальної психології: навч. посіб. / Акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політичної психології. К. : Міленіум, 2008. 536 с. URL: <https://bit.ly/41wPLtc>

16. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навч. посіб. Київ: Каравела, 2012. 328с.

Допоміжна

1. Адаптація дитини до школи. К.: Мікрос-СВС, 2003. 111 с.

2. Герасімова Н. Є., Герасімова. І. В. Основи загальної психології: самостійна робота студентів: навч. посіб. Черкаси: Видавництво ЧНУ ім. Б.

Хмельницького, 2013. 68 с.

3. Горбунова В. В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: Монографія. Житомир, 2014. 380 с.

4. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 208с.

5. Горський В. Історія української філософії: Навч. посіб. Київ: Наукова думка, 2001. 375 с.

6. Зелінська Т. М., Воронова С. В., Хурчак А. Е. Практикум із загальної психології: навч. посіб. Київ: Каравела, 2006. 215 с.

7. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посібник. 3-є вид. К.: Либідь, 2004. 288 с.

8. Савчин М. В. Вікова психологія: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. 360 с.

Блок 5. «Соціологія»

Основна література:

1. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень: Навч. Посібник. Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2005. 96с.

2. Волович В. І., Тарасенко В. І., Захарченко М. В. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. К.: Український центр духовної культури, 1998. 736 с.

3. Дороніна М.С. Д 69 Соціологія (візуалізація основних положень): навчальний посібник. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011.172 с.

4. Зігмунд Фрейд. Основні категорії психоаналізу (з німецької переклала А. Березінська). *Всесвіт*. 1991. № 5 (749). С. 164-170.

5. Іванова Н. (2021). Сутність мотиву особистості в теорії мотивації. *Вісник Національного університету оборони України*, 61(3), 20-27.

6. Конфліктологія. Навч. Посіб.; ОДУВС. Вид. 2-ге, доповн. Одеса : ОДУВС, 2010. 162 с.

7. Куліна О. С. «Суспільне» та «соціальне»: проблема визначення категорій. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія*. 2005. № 73-75. С. 149–152.

8. Максимова Н.Ю. Психологія адиктивної поведінки: Навч. посіб. К.: ВПУ «Київський університет», 2002. 308 с.

9. Носенко Е.Л., Байєр О.О., Салюк М.А. Методика та організація наукових досліджень. Методичний посібник . Дніпропетровськ: Інновація, 2010. 26 с.

10. Основи психології: навчальний посібник. К. : Педагогічна думка, 2012. 114 с.

11. Примуш М. В. Загальна соціологія. Навч. посібник. К. : Професіонал, 2004. 590 с.

12. Соціологія. Навч. Посіб. Автор: Танчин І.З. Львів: Укр. акад. друкарства, 2005. 360с.

13. Соціологія: Навч. посіб. Автор: Танчин І.З.: Львів: Укр. акад. друкарства, 2005. 360 с.

14. Татенко В. О. Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навч. посіб. К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. 288 с.

15. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій : підручник. Львів : Кальварія, 2003. 543 с.

Блок 6. «Методологія наукових досліджень»

Основна література

1. Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів: Навчальний посібник. Суми. 2019. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/78695/1/04_LyutyuTV_Academic_Writing_Short.pdf;jsessionid=2FA35E06EEBAAF9A64C6FDB94BFC350C.

2. Вітченко А. О. Основи наукових досліджень у вищій школі: [підручник]. Київ: Ямчинський О. В. [вид.], 2020. 270 с.

3. Гаєв Є. О. Шість уроків з академічної доброчесності : навч. посіб. Київ: Інтерсервіс, 2020. 41 с.

4. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 366 с.

5. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа, 2021. 48 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf.

6. Семенов О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти = Researcher's Academic Culture: European and National Contexts : навч. посіб.; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, "Erasmus+ ", Programme of the European Union, EurDocs, програма модуля Жана Моне (2018-2021). Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. 215 с

Допоміжна література

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

2. Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова. [Електронний ресурс]. URL <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>

3. Сусліков Л. М. Презентація наукових результатів: навч. посіб. Ужгород: Говерла, 2019. 298 с.